

Åtgärdsplan

2026-2028: Hässelholms kommuns brottsförebyggande arbete

Innehållsförteckning

Beslutsunderlag	1
Åtgärdsplanens målgrupp.....	2
Förutsättningar	2
Barnrättsanalys	2
Insatsområden och mål.....	3
Kriminalitet hos barn och unga.....	3
Platser och bostadsområden	3
Uttryck för våldsbejakande extremism.....	7
Välfärdsbrottslighet	7
Företag som brottsverktyg.....	8
Våld i nära relation	8

Diarienummer: KLF-2025/00557

Fastställt den: 2025-11-19

Fastställt av: Kommunstyrelsen § 214/2025

För revidering ansvarar: Kommunstyrelsen

För uppföljning ansvarar: Kommunstyrelsen

Dokumentet gäller för: Hässleholms kommun

Giltighetsperiod: 2026-01-01 - 2028-06-30

Ersätter: KS 2025-04-02, § 70

Kommunal författningssamling: Program och handlingsplaner

Antagen: KS 2025-11-19, § 214

Beslutsunderlag

Enligt lag (SFS 2023:196)¹ om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete ska kommunorganisationen ta visst ansvar till att samhällets samlade brottsförebyggande arbete bedrivs på ett effektivt och kunskapsbaserat sätt. Detta innebär att kommunen ska:

- ta fram en lägesbild av brottsligheten inom kommunens geografiska område
- med lägesbilden som underlag **besluta om en plan** för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott
- minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen
- i den utsträckning som det är lämpligt integrera arbetet med lägesbilden och åtgärdsplanen med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar

I Hässleholms kommun är det socialnämnden bland annat genom drog- och brottsförebyggande samordnare som har ansvaret att samordna och stödja genomförandet av kommunens brottsförebyggande arbete, medan kommunstyrelsen ansvarar för ledningen av arbetet.

I slutet av 2023 tillsatte och uppdrog ReAgeras strategiska ledningsgrupp åt olika arbetsgrupper med representanter från förvaltningarna i kommunorganisationen att inhämta statistik och annan information av betydelse om förekommande brottsproblem i kommunen². Med denna kartläggning samlades underlaget till kommunens första årslägesbild³. I åtgärdsplan 2024-2025 bestämdes insatser om hur implementeringen av det brottsförebyggande arbetet ska genomföras för att skapa enhetlighet och tydlighet i hela kommunorganisationen samt hur arbetsgrupperna fortsatt integrerar brottsförebyggande insatser i berörda verksamheters linjearbete. I uppföljningen av åtgärdsplanen konstateras att implementeringen behöver fortsätta, samtidigt som arbetsgrupperna fortsätter med att ta itu med identifierade brottsproblem. Flera insatser bedrivs därför redan i linjearbetet och är därför inte avsedda att antas politiskt.

Innehållet i denna åtgärdsplan beskrivs övergripande i termer av:

- prioriterade insatsområden och mål för hur det situationella och sociala brottsförebyggande arbetet ska bedrivas under kommande tre år, och
- information- och kompetensstödande insatser inom det brottsförebyggande arbetet som berör kommunorganisationen i helhet och är viktiga för fortsatt implementering

Åtgärdsplanens beslutsunderlag är årslägesbild 2023 samt uppföljning av åtgärdsplan 2024-2025 och den uppdaterade gemensamma lägesbilden för 2024. Det sistnämnda är i första hand ett arbetsdokument och heller inte avsett att antas politiskt.

¹ [Lag \(2023:196\) om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete | Sveriges riksdag](#)

² Organisationsskiss över ReAgeras arbetsgrupper och prioriterade brottsproblem finns längst bak i dokumentet

³ Årslägesbild 2023: [Brott och \(o\)trygghet i Hässleholms kommun](#)

Åtgärdsplanens målgrupp

Åtgärdsplanens målgrupp är delvis politiker, chefer och de som leder och samordnar det brottsförebyggande och trygghetsfrämjande arbetet i kommunens olika nämnder, förvaltningar och bolag, polismyndigheten och andra som kan vara intresserade eller berörda. Åtgärdsplanen kan också vara viktig att kommunicera med andra parter, i synnerhet de som berörs av en eller flera insatser. Här kan inte minst näringslivet nämnas som en betydelsefull aktör.

Förutsättningar

- Åtgärdsplanen gäller för perioden 2026-01-01 – 2028-06-30. Uppföljning av åtgärdsplanen görs årligen.
- ReAgeras strategiska ledningsgrupp ska i samråd med varje arbetsgrupp sätta lämpliga insatser och ansvariga till samtliga insatsområden och mål.
- Socialnämnden ska med stöd av ReAgeras strategiska ledningsgrupp följa upp det samlade brottsförebyggande arbetet och hålla kommunstyrelsen informerad om arbetet minst en gång per år.
- Varje arbetsgrupp ansvarar för att uppföljning av specifika insatser under perioden görs enligt satta mål.

Barnrättsanalys

I lag (SFS 2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter framgår av grundprinciperna att:

- alla barn har lika värde och rättigheter, ingen får diskrimineras,
- barnets bästa ska beaktas vid alla beslut som rör barn,
- alla barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling, och
- alla barn har rätt att få uttrycka sin mening och få den respekterad i alla frågor som rör barnet

I ovanstående ingår till exempel också rätten till trygga uppväxtvillkor och skydd mot alla former av våld. I aktuellt beslut behandlas till exempel betydelsen av ett förstärkt fokus på att alla barn på jämställda och jämlika villkor ska få den hjälp och det stöd de behöver samt göras mer delaktiga i brottsförebyggande och trygghetsfrämjande frågor som rör deras boende- och umgängesmiljö. Andra insatser och mål riktar sig specifikt till barnets behov i centrum.

Sammantaget bedöms beslutet inte på något sätt inkräkta på barns rättigheter eller negativt påverka barn som rörs av beslutet.

Insatsområden och mål

Kriminalitet hos barn och unga

Barn och unga med en normbrytande utvecklingsväg eller pågående brottslighet ska i möjligaste mån ges kvalificerat och RBM-anpassat⁴ stöd eller andra intervenerande insatser för att kunna återgå till en prosocial utvecklingsväg.

Insatser under perioden:

- Samverkansinsatserna Backa barnet, SSPF, SIG, Avhopp och BOB ska tillämpas enligt processbeskrivning utifrån det enskilda barnets utvecklingsväg och behov, från tidig upptäckt till debut, involvering och livsstilskriminalitet.
- För att öka upptäcktsytor och förstärka positiv vuxennärvaro i barns socialisering i det egna bostadsområdet och fritidsaktiviteter ska särskilda information- och kompetensstödande insatser med inriktning på våld i nära relation och kriminellas rekrytering av barn och unga marknadsföras och genomföras med grannsamverkan, fastighetsägare och föreningsliv. Lokala Brottsförebyggande rådet ansvarar för grannsamverkan som insats.
- För att göra barn mer delaktiga i situationella brottspreventiva insatser kopplat till platser och bostadsområden där barn och unga vistas eller bor ska en insatsstruktur för riktade medborgardialoger tas fram och börja tillämpas.

Platser och bostadsområden

Platser och bostadsområden med en identifierad och långvarig problematik med koppling till brott eller andra händelser som påverkar den allmänna tryggheten ska bli föremål för kartläggning och åtgärder i proportion till problematiken och dess orsaker.

Insatser under perioden:

Effektiv samordning för trygghet

- Det brottsförebyggande arbetet ska utgå från rapportering av händelser och brott i Embrace och annan information som framkommer i EST⁵-samverkan. Platser och bostadsområden ska prioriteras utifrån identifierad problembild och standardiserade prioriteringskriterier. Prioriterade brottsproblem är skadegörelse på skolor, drogförsäljning och bruk av narkotika på offentliga platser, motorburen problematik, normbrytande beteende i allmänna inomhusmiljöer, motorfordonsrelaterade stölder och

⁴ Risk-, behov- och mottaglighetsprinciperna

⁵ [Effektiv samordning för trygghet | Brå - Brottsförebyggande rådet](#)

skadegörelse, anlagda bränder, sprängningar och skjutningar med koppling till organiserad brottslighet samt tillhåll kring fastigheter och bostadsrelaterade inbrottsstöld.

- Specifika insatser för att förebygga brott ska tas fram genom DAP⁶ eller annan fördjupad kartläggning. Till exempel fortsätter DAP på Norra Station, kundparkeringen vid Ica Kvantum och Systembolaget och Kulturhuset, medan fördjupad kartläggning ska genomföras i tätorterna Tyringe och Vinslöv.
- En särskild arbetsgrupp inom EST med strategiska funktioner från olika förvaltningar ska utifrån behov erbjuda och genomföra specifika platsinventeringar utifrån CPTED⁷. Dessa kan riktas till både kommunala och privata fastigheter.
- Undersökning av kommuninvånarnas trygghet ska göras årligen. Resultatet ska få en ökad användning som kunskapsunderlag till lokala Brottsförebyggande rådets medborgardialoger av olika slag samt förvaltningsspecifika arbeten som påverkar beslut rörande samhällsbyggnad och andra situationella insatser. Återkommande trygghetsundersökningar ska också användas för att följa upp brottsförebyggande och trygghetsfrämjande insatser på lång sikt.

Lokal grannsamverkan

- I varje tätort ska det finnas en lämplig täckning av bostadsområden som bedriver en aktiv grannsamverkan och därigenom kan bidra med spridning av metoden och den information och kunskap som förmedlas genom återkommande träffar med kommun och polis. Andelen grannar mellan 18 och 64 år som är aktiva i grannsamverkan ska ha en lämplig representation i träffar och annan samverkan med kommun och polis.
- En utvärderingsstruktur för att kartlägga behov av kompetensförsörjning och andra delar som kan bidra till ökad delaktighet och engagemang i bostadsområdenas samarbete mot brott ska tas fram av lokala Brottsförebyggande rådet.
- Ett kommunikationsmaterial för effektiv marknadsföring av grannsamverkan samt genomförande av lokala träffar på DeSO-nivå som kan intressera och engagera fler människor i olika bostadsområden att delta i grannsamverkan ska tas fram av lokala Brottsförebyggande rådet.
- Grannsamverkansträffar ska användas för att effektivt genomföra informationsinsatser med brottsförebyggande tips till allmänhet som kan handla om bostadsrelaterade brott och anlagda bränder. Samarbete och samlad närvaro i bostadsområden ska också kunna bidra till att avskräcka från annan brottslighet och lämna viktig information till kommun och polis.
- Lokala nyckelfunktioner i olika bostadsområden ska erbjudas rapportörsutbildning om händelser och brott i Embrace.

⁶ Dokumentation av problembild

⁷ Crime prevention through environmental design: [Situationell prevention | Brå - Brottsförebyggande rådet](#)

Samverkan med fastighetsägare och andra näringsidkare

- Samtliga fastighetsägare med ett för kommunen representativt bostadsbestånd ska känna till och erbjudas behörighet i Embrace för rapportering av händelser och brott som påverkar den allmänna tryggheten.
- Samtliga förvaltningar och bolag i kommunorganisationen med uppdrag i och kring olika platser, bostadsområden och skolor ska genom specifikt utvalda funktioner aktivt bidra till inrapportering av händelser och brott, till exempel skadegörelse genom nedskräpning, klotter, glaskross och anlagd brand samt sociala ordningsstörningar.
- Felanmälan på kommunala fastigheter ska genom information och utbildning till verksamheter integrera viktiga brottsvariabler.
- En mellan socialförvaltningen och tekniska förvaltningen gemensam e-tjänst för felanmälan från allmänhet ska utvecklas för effektiv hantering av skadegörelse och otrygga platser, till exempel på grund av drogförsäljning och bruk av narkotika på offentliga platser och motorburen problematik.
- Trygghetsdialog ska tillämpas för samarbete och dialogutbyte med näringslivet i frågor som rör utsatthet för brott och andra händelser som påverkar tryggheten i närmiljön.

Samverkan mot alkohol och andra droger

- Ny ANDTS⁸-strategi ska tas fram, där narkotikaprevention ska ha integrerade brottsförebyggande och brottsbekämpande insatser. Det ska också av strategin framgå hur arbetet mot ANDT ska utformas med fokus på prioriterade platser, särskilt utsatta grupper och skyddsvärda objekt.
- Ett integrerat arbetssätt mellan socialtjänst, polis, bevakningsbolag, civilsamhälle och näringsliv ska arbetas fram i syfte att ge tydlig information och en väg in till hjälp för särskilt utsatta grupper, till exempel individer som har långvariga problem med skadligt bruk och akut hemlöshet.
- Lokala ordningsföreskrifter om förtäring av alkohol ska användas som verktyg vid behov eller när andra situationella insatser är prövade, både i avskräckande och skademinimerande syfte.

Brottsförebyggande perspektiv i bebyggelseplanering som rör fysisk utformning av platser och bostadsområden

- CPTED-principerna ska integreras i ställningstaganden från lokala Brottsförebyggande rådet eller vissa tjänsteskrivelser som berör arbete med detaljplaner, planbesked och andra dokument.
- I den strategiska planeringen bör ställningstagande göras med fokus på hur funktionsseparation och barriärer med brottsalstrande effekter kan motverkas. Funktionsblandning, god tillgänglighet och en trygghetsorienterad gestaltning ska vara vägledande i

⁸ Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak och andra nikotinprodukter samt Spel

framtagande av nya planer och dokument som styr fysisk utveckling och platser och bostadsområden i tätorterna, såsom den kommande fördjupade översiktsplanen för Hässleholm som tas fram under perioden 2025-2027 samt Planprogram Läreda 436:6 m.fl.

- Trygghetsfrämjande insatser som direkt eller indirekt kan ge långsiktiga brottsförebyggande effekter ska också beaktas i arbetet med fördjupade översiktsplaner, exempelvis med koppling till centrumutveckling och allmänna platser.
- Vid arbete med detaljplaner ska platsanalyser och trygghetsinventeringar utifrån CPTED-principerna genomföras på relevanta platser.

Särskilda insatser i sociodemografiskt utsatta bostadsområden

- Tillit och förtroende till myndigheter bland boende i bostadsområdet med hyresrätter mellan Gärdesvägen och Trebackalånggatan ska mätas genom framtagande av enkät som kan följas upp på lång sikt.
- En samverkansmodell för dialog mellan myndigheter, civilsamhälle och etniska minoriteter i frågor som rör brott och trygghet ska tas fram.
- En långsiktig handlingsplan med riktade insatser som knyter an till tillit och förtroende ska tas fram. Exempel på insatser kan vara MBU⁹ och liknande.
- En operativ samverkan mellan fastighetsbolag, polis, socialtjänst och bevakningsbolag ska initieras för att motverka att lägenheter hos det kommunala bostadsbolaget nyttjas i syfte att främja brottslig verksamhet.
- Ett våldspreventivt program tas fram, med information- och kompetensstödjande insatser som uppfyller krav på tydlighet, långsiktighet, kvalitetssäkring och anpassning i syfte att stärka upptäcktsmöjligheter av och motivation att söka hjälp hos barn som bevittnat eller utsatts för samt vuxna som utsatts för våld eller andra övergrepp från närstående.

⁹ Människan Bakom Uniformen

Uttryck för våldsbejakande extremism

Handlingar och annat innehåll vars syfte är att uppnå vissa ideologiska och politiska mål eller sprida desinformation eller våldsfrämjande budskap som riktar sig mot specifika individer, grupper eller samhällsfunktioner ska i möjligaste mån motverkas.

Insatser under perioden:

Det brottsförebyggande arbetet ska anpassas och bedrivas inom områdena förebygga, förhindra, skydda och hantera¹⁰, där insatser ska sättas in och följas upp med inriktning på specifika mål för följande brottsproblem:

- Spridning av budskap med hatrelaterat eller kränkande innehåll
- Radikalisering och rekrytering av barn och unga
- Ensamagerande gärningspersoner

Välfärdsbrottslighet

Det ska finnas ett integrerat systematiskt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbetssätt i förvaltningarnas olika linjearbeten. I handläggning av intern ekonomi, bidrag och andra ersättningar samt fastighetsförvaltning ska kommunorganisationen med ett enhetligt arbetssätt gynna rättssäkerhet och sund konkurrens framför ekonomiska besparingar. Kommunorganisationen ska också upprätthålla legitimitet och förtroende för välfärdssystemet samt maximera återinvestering till skattebetalarna.

Insatser under perioden:

I första hand ska insatser med inriktning på interna system och andra kontrollmoment i linjearbetet sättas in och följas upp med inriktning på specifika mål för följande brottsproblem:

- Felaktiga uppgifter och otillåten påverkan i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd hos arbetsmarknadsförvaltningen
- Otillåten påverkan samt fusk och ekonomisk brottslighet inom arbetsmarknadsförvaltningens vuxenutbildning
- Felaktig fakturering samt icke utförda eller felaktigt utförda tjänster enligt avtal inom personlig assistans och olika boenden inom SoL (SFS 2001:453) och LSS (SFS 1993:387) samt dagverksamhet inom omsorgsförvaltningen
- Felaktig folkbokföring och otillåten andrahandsuthyrning inom det kommunala bostadsbolagets bostadsbestånd
- Felaktig fakturering från externa utförare och utnyttjande av sociala tjänster inom socialförvaltningen

¹⁰ [Nationell strategi mot våldsbejakande extremism och terrorism – förebygga, förhindra, skydda och hantera | CVE](#)

- Ställföreträdare som missköter sitt uppdrag genom att tillskansa sig eller sin huvudman ekonomisk ersättning eller bidrag på felaktig grund
- Tillskansande av föreningsbidrag på felaktig grund

Företag som brottsverktyg

Den kriminella ekonomins inflytande över lokala företag ska försvagas. Företag som används av oseriösa aktörer för att främja brottsliga ändamål, till exempel genom att undanhålla skatter och avgifter, tillskansa sig ersättningar, bidrag och förmåner på felaktiga grunder eller bedriva annan brottslighet med företaget som täckmantel, ska i möjligaste mån motverkas.

Insatser under perioden:

Ett systematiskt och kunskapsbaserat brottsförebyggande arbetssätt ska integreras i förvaltningarnas olika tillsynsfunktioner. Därigenom ska samordnad tillsyn i samarbete med polis och andra myndigheter samt andra gemensamma insatser för att upptäcka, prioritera och hantera fall sättas in. Dessa ska följas upp med inriktning på specifika mål för följande brottsproblem:

- Penningtvätt
- Täckmantel för brottslig verksamhet
- Olagliga arbetsvillkor
- Konkurrensskada för seriösa företag

Våld i nära relation

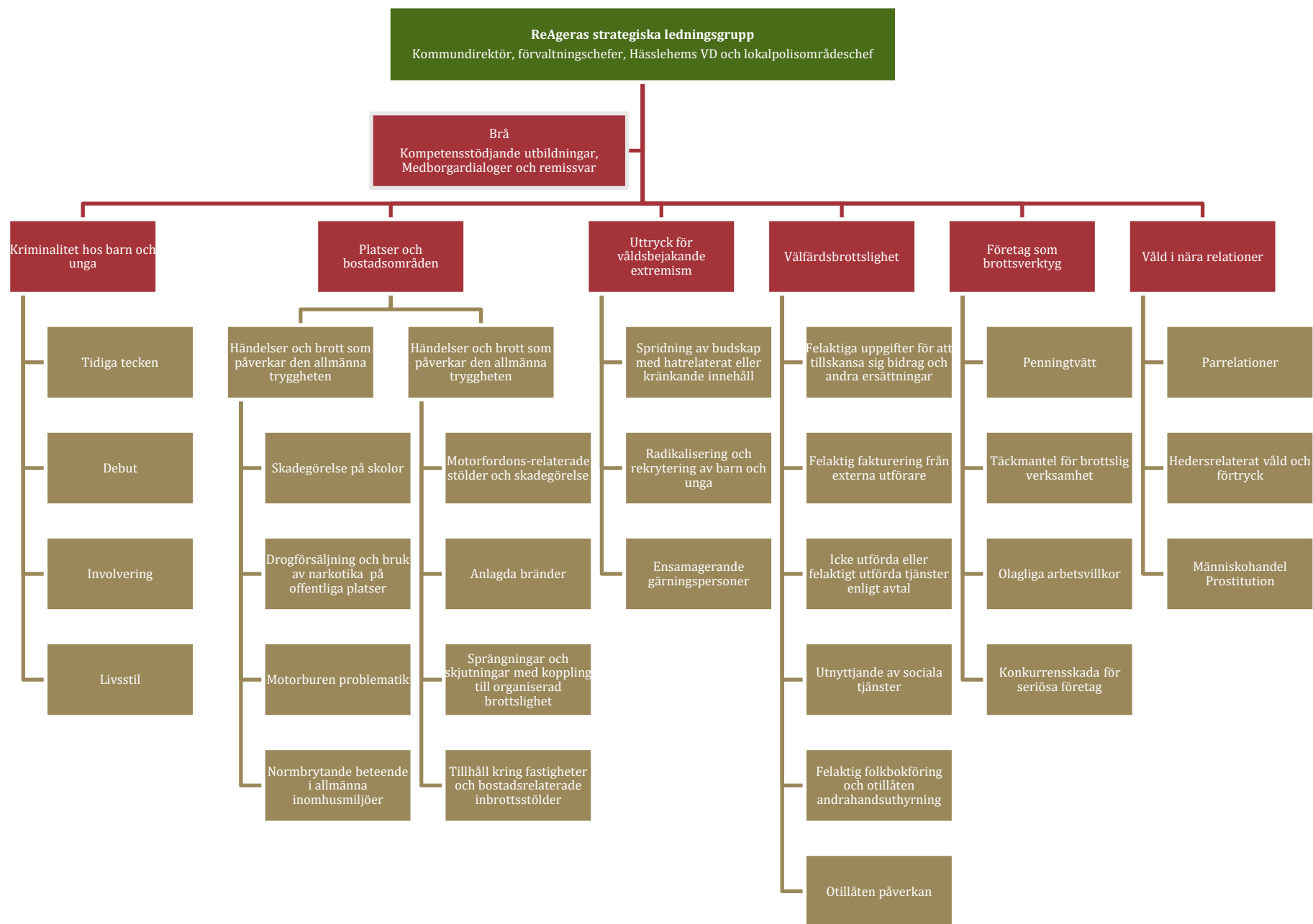
Hässleholms kommun ska arbeta aktivt för att

- **upptäcka våldsutsatta vuxna och barn samt våldsutövare och erbjuda stöd i rätt tid och på rätt nivå för att kunna leva ett liv fritt från våld, och**
- **genom samverkan rikta insatser för att våld i nära relation ska upphöra**

Insatser under perioden:

I första hand ska insatser bedrivas med fokus på att utveckla befintligt linjearbete inom socialtjänsten över samtliga preventionsnivåer samt understödja arbetet i effektiv samordning för trygghet med att ta fram och genomföra ett våldspreventivt program med inriktning på socio-demografiskt utsatta bostadsområden. Inom det sammantagna ansvaret ska insatser sättas in och följas upp med inriktning på specifika mål för följande brottsproblem:

- Våld i parrelationer
- Hedersrelaterat våld och förtryck
- Människohandel och prostitution

Figur 1. Det brottsförebyggande arbetets struktur i Hässleholms kommun utifrån aktuell prioritering.

**Hässelholms
kommun**

Hässelholms kommun • Stadshuset • 281 80 Hässelholm • Tel 0451-26 70 00 • hasselholm.se